

GEZOND & GEOPEND

- Wat zijn onze idealen over mannelijkheid vandaag de dag?
 - Welke man krijgt een "10", en dat dan niet alleen vanwege zijn uiterlijk?
 - Kun je iemand aanwijzen die in jouw ogen een ideale man is?
- Blijkbaar was men dermate verlegen met de begrippen mannelijk en vrouwelijk, dat het blad Psychology Today met deze openingsvragen probeerde haar lezerspubliek over te halen aan een onderzoek mee te doen. En met ongekend succes! 4.466 mannen en vrouwen vulden de uitgebreide vragenlijst in en stuurden vaak heel persoonlijke brieven als extra mee.

De uitkomst is zó verrassend, dat ik het niet kan laten die onder de aandacht te brengen. 't Is trouwens best aardig - los van dat hele onderzoek - om eens de gedachten te laten gaan over twee vragen: Wat maakt iemand tot een ideale man? Plus: Wie beantwoordt daaraan?

Overtuigd en pretentieloos

'Gezond & geopend' is het absolute minimum waar ik op kom als antwoord op vraag een. Dat is eigenlijk te beknopt, want ik bedoel met gezond duidelijk niet *lichamelijk* gezond; dat kan nooit een voorwaarde zijn. Het gaat mij erom dat 'de ideale man' gezonde woorden spreekt. Hij verkoopt geen onzin, maar brengt ideeën in waar het leven béter van wordt. Heilzame raad. Ook al klinkt dat ouderwets, daar zit 't hem toch wel in. Dit eerste criterium is mooi door Jesaja onder woorden gebracht: "De edele beraamt edele daden en hij staat voor wat edel is." (Jesaja 32:8)

Als tweede criterium kom ik op geopend. Geopend leven, in tweeërlei opzicht. Zowel open over jezelf als open naar anderen. Eerst openheid over eigen leven. Want gezonde dingen te berde brengen is één ding, het wordt geloofwaardiger als de persoon in kwestie ook inzage geeft in zijn eigen doen en laten. Hoe is hij zélf bezig met wat hij zegt? De koppeling leer - leven dus. 'Practice what you preach' is de toets. Al gaat het niet om volmaaktheid. Doen wat je gelooft is vaak een zaak van vallen en maar weer opstaan. De praktijk is nu eenmaal weerbarstig. En ja, misschien heeft het struikelen ook een pré. Het zuivert uit, maakt bescheiden. Wie aan-den-lijve worstelt met zijn idealen dwingt niet af, maar staat open voor anderen. Wat gezond is voor hemzelf is dat natuurlijk ook voor hen. Maar hoe overtuigd ook, in het aanbieden van zijn gedachtengoed komt iets van mildheid, uit ervaring weet hij wat het de ander kan kosten.

Deze criteria zie ik terug in een figuur als Ezra. Volgens de laatste 4 hoofdstukken - van het bijbelboek dat zijn naam draagt - bracht hij een revolutie teweeg, die hem zelf ook verrast moet hebben. Tenminste, zo lees ik het. Ezra heeft toch niet voor ogen gehad, dat 113 gezinnen ontbonden zouden worden? Dat was ongepland, al vervulde hij de sleutelrol. De diepgaande invloed die er van deze man uitging wordt verklaard in Ezra 7:9: "De goede hand van God was over hem..." Zeker, het was Gods werk. Maar ook daar was weer een verklaring voor: "...want Ezra had er zijn hart op gezet om de wet des Heren te onderzoeken en haar te volbrengen en om in Israël inzetting en verordening te onderwijzen" (vers 10). Die volgorde geeft recht van spreken! Eerst zelf *onderzoeken*, dat persoonlijk *volbrengen* en dan pas *onderwijzen*. Ezra's verhaal suggereert een verrassende tegenstrijdigheid. Bouw aan gezonde overtuigingen en leef daar pretentieloos mee. Zo'n leefwijze zet je op afstand en maakt je tegelijk benaderbaar. Die combinatie werkt aanstekelijk, tenminste voor mij. Dus dat zoek ik in 'een ideale man'.

Een Amerikaanse voorzet

Het tijdschrift Psychology Today wordt niet gelezen door 'de gemiddelde Amerikaan'. Van de ruim 4000 mensen die deelnamen aan het onderzoek is dit het profiel: hoger opgeleid, een boven-modaal inkomen, gemiddelde leeftijd: 36,3 jaar, 60% alleengaanden. Geen doorsnee-groep dus. In de pittige vragenlijst kon men allerlei criteria aankruisen waar een 'ideale man' aan zou moeten voldoen. Bovendien mocht iedereen 2 namen noemen van mannen die aan zijn of haar ideaal-beeld voldoen. Er werd niet ter oriëntatie een namenlijst voorgelegd, zodat de onderzoekers uit de binnengekomen formulieren een top 10 samenstelden. Zoals gezegd, het betreft een Amerikaans onderzoek en dat zal wel verklaren, dat zowel in de top 10 van vrouwen als in die van mannen, meerdere Amerikaanse presidenten voorkomen. De mannen komen ook nog met andere politici, terwijl acteurs als Tom Selleck, Paul Newman en Bill Cosby hoog scoren bij vrouwen. Maar er staat geen filmheld of staatsman op nummer 1. De ideale man in de ogen van vrouwen is... Jezus. Waarom? Jezus wordt door hen gezien

als zorgzaam, liefhebbend, intelligent, 'moreel-integer' - zo vertaal ik 'moral/honest' - en gevoelig. "Dat is toch hoopgevend," luidt het commentaar van een hoogleraar psychologie. "Wat elke vrouw wil: een

man die oprecht nieuwsgierig is naar wat er in haar hoofd omgaat. Zonder de dubbele bodem van een rokkenjager." Trouwens, ook bij de mannen voert Jezus de lijst aan van 'de nieuwe ideale man'. De argumenten zijn bijna dezelfde als die welke de vrouwen aanvoeren. Alleen dat laatste kenmerk - gevoelig - is bij de mannen anders. Zij kennen Jezus nog een andere kwaliteit toe: leiderschap.

Integer dus geloofwaardig

Natuurlijk, ik ben allang om: Jezus is voor mij al jaren 'de ideale man' en méér dan dat. En natuurlijk, dit is een momentopname van mensen uit een andere cultuur. Toch was ik aangenaam verrast. Op een niet-voorgeprogrammeerde manier en vanuit puur menselijke overwegingen wordt Jezus op de eerste plaats gezet. Waarom? Ik denk inderdaad dat die prof gelijk heeft: bij Jezus is er geen sprake van dubbelzinnigheid. Neem bijvoorbeeld zijn omgang met vrouwen. Daarin ging Jezus voor zijn tijd volkomen nieuwe wegen. Hij had van meet af de lat erg hoog gelegd. *Ik zeg u: Een ieder die een vrouw aanziet om haar te begeren, heeft in zijn hart reeds echtbreuk met haar gepleegd.* (Matthéus 5:28). Gezonde woorden waar Hij zelf ongetwijfeld op afgerekend werd. Dat is dan wel mijn interpretatie, maar als ik de onverkwikkelijke rechtsgang in die eerste week van april 30 herlees, dan denk ik dat er zeker pogingen gedaan zullen zijn om Jezus op dit punt klem te zetten. Er waren nota bene spionnen uitgestuurd om Hem op een woord te vangen. Zijn contacten met prostituees zullen nageplozen zijn. En toch, als Pilatus op die vrijdag voor de zoveelste keer vraagt: "Wat heeft Hij dan toch voor kwaad gedaan?", blijft het antwoord uit.

Ik vind het fascinerend dat Jezus al die jaren ervoor volkomen benaderbaar was voor iedereen. Ook voor hen, die niet aan zijn normen konden voldoen. Zo'n hoge levensstandaard en dan geen afstand scheppen. Niet neerbuigend of afwijzend, maar toegankelijk, open de mensen tegemoet tredend. Wat een verademing! Zo veert een

mens op, lijkt me. Want afgewezen mensen gedijen niet, ze verbergen zich steeds verder. Jezus begon echt daar, waar de ander was en haalde telkens met een paar woorden de man of vrouw tegenover Hem tevoorschijn. Uitnodigend. Niet zijn hoogstaande idealen en levenswandel, maar hun alledaagse werkelijkheid was het vertrekpunt bij elke ontmoeting.

Ook al halen we Jezus' voorbeeld bij lange na niet, het blijft de moeite van het proberen waard. Ik neem in elk geval Paulus' aansporing (1 Timótheüs 6:3) ter harte en tracht mijn leven te voegen "naar de gezonde woorden van onze Here Jezus Christus..."

A PSYCHOLOGY TODAY SURVEY REPORT

WHO IS THE NEW IDEAL MAN

OF THE STRUGGLE TO REDEFINE MASCULINITY AND FEMININITY, A NEW IDEAL EMERGING, HERO WHO GOES FROM AN OUTWARD WAY TO MANHOOD.

that has emerged... Men have... most fam... here, was... ave inev... man who... did not... t to us... an m... vers... m... n... D OFER ZUR

violent. Unlike traditional men in patriarchal society, the new ideal man has little interest in power politics, or the life of community. Nor does he define himself primarily through his work. His virtue starts deep within, then reaches out to his family and to the hidden pleasures of helping others.

But he is not narcissistic, not in your definition. When asked where an ideal man finds his primary sense of meaning, what theologian Paul Tillich called his "ultimate concern," you replied:

Self-exploration and personal growth	48.7%
His family	26.4%
Helping others	11.6%
Religion	6.8%
His work	4.0%
Artistic pursuits	1.2%
Financial success	0.8%
Play, sports, leisure	0.2%
Political action power	0.2%